

[Fjerde næstformand]

Forslag til lov om ophævelse af lov om mægling i arbejdsstridigheder.

(Lovforslag nr. L 35).

Finansudvalget har afgivet betænkning over:

Forslag til folketingsbeslutning om opfordring til at trække aktstykket nr. 1 vedrørende dispositioner med hensyn til statens aktier i Kryolitselskabet Øresund A/S tilbage fra finansudvalget. (Beslutningsforslag nr. B 18).

Eksemplarer er omdelt.

Retsudvalget har afgivet:

Betænkning og indstilling vedrørende folketingets ombudsmands beretning for året 1984.

(Beslutningsforslag nr. B 19).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Skriftilig fremsættelse af forslag:

Ingerlise Køefoed (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om statsstøtte til medborgerhuse, ungdomshuse m.v.

(Beslutningsforslag nr. B 20).

Jeg skal i øvrigt henvise til beslutningsforslagets tekst og de bemærkninger, som ledsager dette.

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Jeg skal hermed på forslagsstillernes vegne tillade mig at fremsætte:

Forslag til lov om ophævelse af lov om arbejdsretten.

(Lovforslag nr. L 34).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til tingets velvillige behandling.

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Jeg skal hermed på forslagsstillernes vegne tillade mit at fremsætte:

Forslag til lov om ophævelse af lov om mægling i arbejdsstridigheder.

(Lovforslag nr. L 35).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til tingets velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 4:

Forespørgsel til forsvarsministeren [om NATO's planer for nye og moderniserede kortdistanceatomvåben i Vesteuropa og om NATOs planer om andre kortdistanceatomvåben].

Af Albrechtsen (VS) og Thoft (SF).

(Forespørgslen anmeldt 8/10 85).

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 5:

Forespørgsel til justitsministeren [om, hvad ministeren vil foretage sig for at standse den stadig stigende strøm af flygtninge til Danmark].

Af Pia Kjærsgaard (FP) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 8/10 85).

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 31:

Forslag til lov om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed. (Lokal radio- og fjernsynsvirksomhed).

(Fremsat 9/10 85).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Tastesen (S):

Hvis dette lovforslag skal fremmes til anden behandling med socialdemokratiets tilslutning, må vi først have en afklaring af fremtiden for TV 2. Man kan ikke lovgive

[Tastesen]

om en struktur for lokal-TV uden at vide, på hvilket grundlag vi beslutter os for et landsdækkende TV 2 med regionale indslag, er det jo sådan, at lokal-TV i København i virkeligheden er regionalt TV i kraft af befolknings-tætheden.

Socialdemokratiet vil gerne medvirke til hurtige forhandlinger og hurtige beslutninger, men ansvaret for forhandlingstempoet er hos regeringen. Vi har ikke sinket forhandlingerne om TV 2, men regeringen synes bevidst at have holdt igen i håb om, at noget ville vise sig – noget, der var mere tilfredsstillende for regeringens kommercielle smag.

Vi beklager derfor, at de mange, der er beskæftiget ved nærradioen og de lokale TV-sendere, skal leve i uvished om fremtiden efter den 1. april 1986. Efter at have set indholdet af regeringens lovforslag tror vi ikke på en hurtig beslutning, men vi vil ikke forsinke forhandlingerne, for også vi i socialdemokratiet mener, at hensynet til deltagerne i den igangværende forsøgsordning samt hensynet til de mange, der venter på at få en sendetilladelse i en generel ordning, kræver, at der hurtigt fastsættes lovgivningsmæssige rammer for lokal radio- og fjernsynsvirksomhed.

Socialdemokratiet vil om nødvendigt tage initiativ til, at den nuværende forsøgsordning forlænges i et halvt år, for at undgå, at der opstår et tomrum. Vi vil klart understrege, at det i så fald skal ske på de nugældende betingelser. Vi vil straks efter førstebehandlingen af dette lovforslag søge afklaret, om der er politisk flertal for en overgangsordning, således som der peges på i lokalradio- og -TV-udvalgets rapport.

Jeg vil herefter kommentere nogle af lovforslagets synspunkter. Vi er enige i målet: at udvide borgernes mulighed for at formidle oplysninger, synspunkter, underholdning m.v. inden for det lokale område, som udgangspunkt den pågældende kommune.

Netop af denne grund er vi uenige med ministeren, når hun siger, at kun tekniske grunde gør et tilladelsessystem nødvendigt. Ministerens liberalistiske model vil føre til anarki i æteren i første fase og derefter til de stærke pengekræfters monopol i anden fase, som vi f.eks. ser det på udviklingen i Italien. Derfor må vi have et sendetilladelsessystem, der sikrer ytringsfriheden og balancen mellem alle de foreninger, institutioner og sam-

menlutninger, der ønsker at komme i betragtning, og dette sker bedst ved, at der er mange, der deler en sendefrekvens, hvad enten det er til radio, eller det er til TV.

Vi mener også i modsætning til ministeren, at hovedvægten i programvirksomheden skal ligge på lokalsamfundet. Derfor er det godt, at tilladelsen skal gives af lokale nævn, der skal give tilladelse på baggrund af en beskrivelse af programvirksomhedens indhold for derigennem at sikre et alsidigt lokalt mediebillede. For at sikre, at de lokale nævn ikke foretager urimelige udelukkelse eller en urimelig sendetidstildeling på frekvensen, skal der efter vores mening være en ankenemlig-hed til det centrale nævn.

Ministeren vil ikke give sendetilladelse til kommuner og andre offentlige myndigheder. Det har vi noteret os. Vi vil til gengæld ikke give tilladelse til enkeltpersoner, dagblade eller erhvervsvirksomheder. Hvad angår kommuner og amter, mener vi, at de skal have ret til at bringe samfundsinformation som f.eks. det, vi kender fra OBS-udsendelserne, og at denne ret skal sikres i loven. De skal derimod ikke beskæftige sig med programvirksomheden i øvrigt. Hvad angår enkeltpersoner eller andre, der ikke har egen sendetilladelse, skal de sikres adgang til en åben kanal, der skal være til rådighed på hver frekvens. Lokalområdets aktive skal her kunne præsentere egne udsendelser.

Lokalradio- og -fjernsynsvirksomhed koster mange penge, og i socialdemokratiet er vi os fuldt ud bevidste, at der må sikres indtægtsmuligheder. Vi er af velkendte grunde imod reklamefinansiering. Vi mener derimod, at der i begrænset omfang bør være mulighed for offentlig finansiering. Staten må efter vores mening betale de ret beskedne udgifter til nærradiosendere, og det samme bør også gælde for udgiftene til TV-sendere.

Vi mener, at det skal være muligt for kommuner og amter at støtte de lokale radio- og fjernsynsstationer, men som en støtte til alle, der sender på samme frekvens. Dette kan ske ved, at der stilles lokaler til rådighed med udstyr og sendefaciliteter, men det kan også ske ved, at der stilles konsulentbistand til rådighed for administration, teknik og programvirksomhed.

I socialdemokratiet mener vi, at lokalradio og lokal-TV rigtigt brugt kan medvirke til et rigt menneskeligt miljø med blomstrende kul-

[Tastesen]

tur og fritidsliv i nærmiljøet. Den moderne informationsteknik skal bruges til at aktivisere mennesket i stedet for at pacificere eller isolere det. Derfor skal dette lovforslag udformes rigtigt, så det bliver den ramme, inden for hvilken der gives ytringsmuligheder og fritids- og frihedsmuligheder på et ligeligt grundlag.

Flemming Jensen (KF):

Må jeg indlede med at sige, at dette her er et godt forslag. Selv om vi ved, at stort set ethvert problem vedrørende radio og TV har været gennemdrøftet og vendt og drejet, er vi også klar over, at der i nogle partier ligger en vis tilbageholdenhed, men det skal ikke forhindre, at vi gentager, at det haster med at få problemet løst, og derfor forstår vi ikke umiddelbart socialdemokratiets tanke om en forlængelse af den gældende forsøgsordning. Forsøgstiden må nu være ved at være forbi, og evalueringens tid må være inde. Så kan man ærgre sig over, at forsøgene ikke fik lejlighed til at afprøve reklamefinansiering, men det var der altså et flertal som ikke ville.

Men én ting skal slås fast: forsøgene har også vist, at der var behov for de mange, også de mange specielle, radioer, der lod høre fra sig, og at det var rigtigt at lade dem køre uden at snøre dem ind i alt for snævre rammer.

Vi ved selvfølgelig alle, at vigtige forhandlinger om resterne af mediebilledet forestår, men det er alligevel besynderligt for os, at man ikke samtidig skulle kunne tage sig af den side af sagen, vi just nu behandler. Over for de mange, der virker specielt med radiomediet, kan vi næppe være bekendt at lade uvisheden fortsætte. Skulle vi da ikke kunne enes, når det vel er sandheden, at vi er ganske enige om det betydningsfulde i, som ministeren siger det i bemærkningerne, »at medvirke til at gøre det danske medieudbud mere mangfoldigt« – og det er vi jo enige i, går jeg ud fra?

I det konservative folkeparti er vi tilfredse med den frie adgang, som skabes for de mange initiativtagere. Jeg har bemærket, at nogle har vendt sig imod, at pressen skulle have en tilladelse. Det gør vi ikke. Vi ser gerne de mange radioer præget af vidt forskellige synspunkter, men har svært ved at forstå,

at egentlige professionelle folk skal lukkes ude. Dels skal pressen være med til at give Danmarks Radio en kvalificeret konkurrence, dels er det vel endnu ikke forbudt, at man kan sit stof.

Bortset fra det samarbejde, der finder sted mellem presse og sendere med tilladelse, eksisterer der jo også i dag i hvert fald en halv snes stationer, der drives alene af pressen, og det er mit indtryk, at det bestemt ikke er de mindst aflyttede. Ministeren peger på, at kommunerne ikke selv kan få tildelt sendetilladelse, og det er vi også enige i. Jeg må tro, at et flertal er det. Det er jo ikke en officios kommunal radio, der er behov for.

Principielt er også ministerens forslag om en decentral opbygning, og her hilser vi med tilfredshed, at 3-4 kommuner kan betragtes som et lokalområde. Vi har også bemærket – så får vi se, hvad der kommer ud af den bemærkning – at Storkøbenhavn også kan betragtes særskilt.

Naturligvis vil finansieringen som sædvanlig blive den store hurdle. Jeg vil først slå fast, at forslaget ikke forbyder de kommuner, der måtte ønske det, at yde tilskud – der har været sagt andet i debatten – men ellers kommer reklamerne jo ind nu. Jeg overrasker nok ikke nogen – chokerer i hvert fald ingen – ved at sige, at det finder det konservative folkeparti er et godt forslag. Som det er skrevet i en af aviserne, er spørgsmålet ikke bare, hvad man skal tillade, men også, hvad man kan tillade sig at forbyde. Det er større frihed, vi skal have, ikke begrænsninger. I det konservative folkeparti er vi klar til at drøfte de mere eller mindre klare risici, som nogle finder der er ved denne finansieringsform. Vi er åbne for drøftelser, men vi tror ikke på, at man kan fortsætte med at lade det finansiere ved bingospil. Bortset fra de begrænsninger, der ligger i loven, går det ud over nogle foreninger ude over landet.

De forslag, der har været rejst om at benytte Danmarks Radios licensmoms, finder vi ikke særlig gode – det er jo reelt også bare at tage pengene fra de offentlige kasser – og skulle vi have råd til at fjerne momsen på nogle områder, var der måske mere nærliggende ting at tage fat på end dette her.

Skattefinansiering medfører efter vor opfattelse, at vi for alvor får en statsradio med 3 streger under stat.

[Flemming Jensen]

Langt mere interessant finder vi den kendsgerning, at socialdemokraterne tilsyneladende nu er åbne for en realistisk drøftelse, hvis ellers f.eks. Jyllands-Posten har citeret hr. Tastesen rigtigt, ikke af problemet, om vi skal have reklamer, men af problemet, hvordan vi skal have reklamer, og det synes jeg er positivt.

Som sagt giver vi lovforslaget vore bedste anbefalinger med på vejen og håber, vi når et positivt resultat, inden – og i god tid inden – forsøgsordningen udløber.

Povl Brøndsted (V):

Kulturministerens lovforslag nr. L 31 om en permanent ordning for lokal radio- og fjernsynsvirksomhed efter den 3-årige forsøgsperiode tilfredsstillende os i venstre, fordi det prioriterer friheden i æteren højt, en frihed, vi har lagt megen vægt på under hele debatten om de lokale muligheder. Forsøgsperioden har med sine i alt 150 forsøg understreget, at der er et behov, en bred folkelig interesse for et mangfoldigt medieudbud. Derfor er det så få begrænsninger som muligt, det gælder om at stile imod.

Lovforslaget lægger op til, at alle interesserede kan få en sendetilladelse på egen frekvens. Der kan selvfølgelig komme visse tekniske problemer og forbehold, men de øgede frekvensmuligheder vil næppe give de store problemer, når den lokale udsendelsesvirksomhed har fundet sit rette leje.

Vi tror på, at mangfoldigheden sikrer den nødvendige alsidighed, således at kulturministeren med god samvittighed kan lempe de gældende regler om indholdet i udsendelserne.

Vi bifalder også friheden på finansieringsområdet, hvor reklameindtægter kan være et supplement til de allerede eksisterende indtægtsmuligheder. Den offentlige støtte til den 3-årige forsøgsperiode har som bekendt været 12 mill. kr. Det var penge, der skabte en langt mere omfattende aktivitet, end vi havde forestillet os. Lad os være glade for det, men til gengæld må det med vedtagelsen af den permanente ordning være slut med statens engagement i den lokale medievirksomhed. Amterne og kommunerne kan fortsat støtte, hvis man ønsker det lokalt, men det offentlige kan ikke og skal ikke kunne drive hverken radio- eller TV-station.

Derfor kan der heller ikke være noget problem i at decentralisere udstedelsen af sendetilladelser til kommunernes nedsatte nævn. Men det bliver forhåbentlig kun ekspeditions-sager, disse nævn skal tage sig af, sager, der hverken kræver megen tid eller mange skattekroner. De elektroniske medier er en del af fremtidens mediebillende, og derfor ønsker venstre også, at lovgrundlaget for denne virksomhed skal ligge så tæt som muligt op ad den model, som vi jo allerede kender fra den danske dagspresse.

I den forbindelse føler jeg anledning til at glædes over, at kulturministeren ikke har rettet sig efter udvalgets flertalsindstilling om, at dagblade ikke skulle kunne opnå sendetilladelse i den permanente ordning. Det forekommer grotesk, at nogen kan finde på at straffe de dagblade, der gennem mange år på dygtig vis har stået for nyhedsformidlingen og medvirket til aktiv samfundsdebat. Dagbladene har erfaringen, ressourcerne og den arbejdskraft, der bedst af alle har mulighed for at gøre lokalradio og lokal-TV til noget interessant og bæredygtigt. Det betyder naturligvis ikke, at dagbladene og andre professionelle foretagender skal have fortrinsret, men det må blot være rimeligt, at de i det mindste bliver ligestillede med minoritets- og græsrodsbevægelser, organisationer og andre.

Af hensyn til de mange mennesker, der er involverede i de igangværende lokalforsøg, håber venstre, at nærværende lovforslag vil få en hurtig behandling. Som ministeren ganske rigtigt selv skriver til slut i sine bemærkninger, er tidsfristen ikke 1. april 1986; der er flere forhold, der skal iværksættes betydelig tidligere, såfremt forsøgsordningen stille og roligt skal køre over i den permanente ordning. Det håber venstre kan ske på grundlag af dette lovforslag, der giver alle frie muligheder i æteren.

På den baggrund vil vi gerne have et hurtigt og grundigt udvalgsarbejde.

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg er meget enig med dem, der har understreget, at det haster med at få gjort dette lovforslag færdigt, men jeg kan også udmærket godt se, at de forhandlinger, der skal starte om TV 2 nu på fredag, så vidt jeg har forstået, giver store muligheder for at trække behandlingen ud, og derfor vil jeg for det

[Ingerlise Koefoed]

første foreslå, at man, hvis det trækker ud med TV 2, behandler lokalradiospørgsmålet for sig og færdiggør det, og at man derefter forlænger loven med hensyn til lokal-TV og først kommer med det endelige forslag på lokal-TV-området, når man engang har fået sig forhandlet færdig om TV 2.

Der er ikke nogen mening i, at lokalradioerne – hvad jeg tror nogle af os kan blive enige om – skal vente, fordi man nu skal sidde og forhandle om TV 2.

Men hvis ingen af delene kan blive færdig, vil jeg sige til hr. Tastesen, at vi naturligvis vil støtte en forlængelse af loven i det hele taget, men jeg håber som sagt, at man i hvert fald kan blive færdig med en del af den, for der er mange, der har brug for og venter på en afklaring.

I øvrigt synes jeg egentlig, det er vanskeligt at være udvalg under denne regering; vi oplever den ene gang efter den anden, at der sidder nogle mennesker og arbejder seriøst og langvarigt med et eller andet forslag, hvorefter de fremsætter nogle forslag om, hvordan de synes den permanente ordning skal være, men at dette resulterer i, at den permanente ordning bliver udformet nærmest modsat.

Hvis jeg sad i nærradioudvalget, ville jeg i hvert fald i dag være lidt ked af det, for ministerens forslag er jo på mange områder stik modsat nærradioudvalgets forslag. Når nærradioudvalget siger nej til reklamefinansiering, så siger ministeren ja. Når nærradioudvalget siger nej til at lade enkeltpersoner drive stationerne, så siger ministeren: jo, enkeltpersoner må drive stationerne. Når nærradioudvalget siger ja til at lade kommunerne få sendetilladelse, så siger ministeren nej, og når nærradioerne – i hvert fald en del af dem – opmuntrer til en eller anden form for offentlig finansiering, så bliver den offentlige finansiering nærmest afvist – i hvert fald skal staten holdes helt udenfor – og når nærradioudvalget siger, at lokalradioprogrammer må tage udgangspunkt fortrinsvis i lokale forhold, så siger ministeren, at når bare det kører, er det såmænd lige meget, hvad det handler om, når bare de mennesker, der laver det, bor lokalt.

Vi er i SF meget langt enige i de ting, som nærradioudvalget foreslår. Vi synes ikke, det er nødvendigt og rigtigt at give enkeltpersoner sendetilladelse; vi synes, at enkeltperso-

ner derved får en for stor magt. Vi synes heller ikke, det bør være uden mange overvejelser, at man giver dagblade mulighed for at lave radio-TV-selskaber. Det kan måske nok lade sig gøre i hovedstadsområdet, hvor vi har mange forskellige dagblade af mange forskellige observanser, men så snart vi flytter uden for voldene, oplever vi jo, at det de fleste steder er et enkelt dagblad, der sidder på den skriftlige information til befolkningen om nyheder o.lign., der har monopoliseret – hvad enten det nu har været med vilje eller ej – nyhedsformidlingen, og hvis disse enkelt-dagblade rundt omkring også får mulighed for at lave lokal-TV og lokalradio, vil monopoliseringen efter vores mening blive endnu mere udtalt.

Vi synes, at kommuner og institutioner bør kunne få tilladelse, men modsat hvad der gælder de andre lokalradioer, hvor alsidigheden jo ikke er en betingelse – og det er rigtigt – mener vi, at en eventuel tilladelse til kommuner og institutioner må være betinget af, at de lader kanalerne være åbne for alle borgere. Vi synes, det ville være en god idé, hvis det sted, hvor den kommunale informationscentral findes, hvad enten det nu er i et særligt kontor på rådhuset eller henne i biblioteket, får mulighed for også at informere gennem lokalradio og gennem lokal-TV.

Når ministeren foreslår, at det eneste lokale krav, som skal stilles til lokalradio, er, at de mennesker, der har med det at gøre, eller som sidder i bestyrelsen, har et tilhørsforhold til det lokale område, kan vi ikke lade være med at spørge: ja men hvorfor skal man så have lokalradio overhovedet? Var det ikke meningen, at man med lokalradioerne skulle give netop den lokale befolkning større ytringsmulighed om lokale forhold? Det mener jeg må være hovedformålet med loven, og det vil vi arbejde for at den i sin endelige form kommer til at tilgodes.

Endvidere er der det evindelige spørgsmål om finansieringen, hvor man naturligvis forestiller sig, at den fortsat skal være bingo, gaver, medlemsbidrag og alt sådan noget. Men da ministeren jo lige så vel som vi andre kan gætte, at det næppe vil slå til, mener ministeren altså, at det er helt nødvendigt at supplere med reklameindtægter. Men man kunne jo også gå en anden vej: man kunne supplere med offentlige penge. Jeg synes, at man skulle gøre det på den måde, at de kom-

[Ingerlise Koefoed]

muner, der på en eller anden måde ønsker at gå ind i dette her, i hvert fald skulle have et tilskud fra staten, sådan som man giver det, når det drejer sig om teater, musik osv.

Hvad angår reklamefinansiering i al almindelighed, mener jeg, at den er endnu mere farlig for lokalradioer og lokal-TV, end den er for landsradio og lands-TV. De meget små og de sære og de smalle målgrupper, som nogle lokalradioer med stort held har satset på, er jo ikke det købedygtige publikum, som kan trække reklamepenge. Altså: hvis man skal have mangfoldighed i lokalradioudbuddet, hvis man skal lade de hundrede lokalradioer blomstre, må man også sikre, at de kan komme til at blomstre, og at yttingsfriheden ikke ved hjælp af reklamepenge bliver forbeholdt de få, der har råd til at bruge den.

Endelig vil jeg sige – og nu skal jeg skynde mig, kan jeg se – at dette lovforslag jo forvirrende nok også indeholder noget om kabel-TV. Jeg synes, det er i orden, at der skal være en lokalkanal i fællesantenneanlæggene – jeg så gerne fællesantenneanlæg med 6 kanaler og derover og ikke som foreslået med 10 – men jeg er skuffet over, at der ikke står noget i lovforslaget om brugerindflydelse i de store fællesantenneanlæg, som ejes af P&T og telefonselskaberne, og jeg er meget skuffet over, at der ikke er taget stilling til, hvordan mindretal i fællesantenneanlæggene kan få indflydelse på programvalget i fællesantenneanlæg.

Bilgrav-Nielsen (RV):

Jeg synes, det er vigtigt, at vi nu, da vi åbner diskussionen om lokalradio og -TV i form af vedtagelse af en egentlig lovgivning, er opmærksomme på, at vi ikke dermed har sluttet et udviklingsforløb for lokalradio og -TV. Jeg tror, man skal regne med, at der vil være mange nye erfaringer at gøre i de kommende år, også selv om vi har en permanent lovgivning. Derfor synes jeg, det er vigtigt, som lovforslaget også giver udtryk for, at der er åbent for, at der under lovgivningen kan eksperimenteres videre. Jeg tror, det er vigtigt, at vi fastholder, at de tilladelser, der nu måtte blive givet, har en begrænset varighed, og at man skal søge dem fornyet og kvalificere sig til at få en fornyet ansøgning igen, hvis man skal fortsætte.

Jeg forestiller mig, at der i høj grad vil være tale om, at stationer kommer og stationer går under denne lovgivning, og jeg tror også, det er vigtigt, at det udformes sådan, at det kan lade sig gøre, for derved skaber vi jo hele tiden mulighed for fornyelse under arrangementet.

Vi er enige i, at der er et behov for en permanent lovgivning så hurtigt som muligt. Jeg tror faktisk, vi ville skabe mange vanskeligheder for en række stationer, hvis vi ikke fik en permanent lovgivning på plads, inden forsøgsperioden udløber.

Jeg tror til gengæld også, som fru Ingerlise Koefoed var inde på, at der er lidt forskel her i problemstillingen mellem TV og radio, og da netop TV-siden er det problem, der kolliderer med forhandlinger om TV 2, kunne der være noget, der talte for, som fru Ingerlise Koefoed var inde på det, at man i hvert fald satsede på at færdiggøre radiosiden.

Jeg så helst, at man færdiggjorde begge dele. Jeg så helst, at TV 2-forhandlingerne forløb sådan, at der ikke var vanskeligheder med også at få afsluttet spørgsmålet om lokal-TV, men der kan altså blive en vanskelighed på dette område, og det bør, som fru Ingerlise Koefoed var inde på, ikke forhindre os i at færdiggøre spørgsmålet om radio.

I øvrigt er det jo radiospørgsmålet, der mest har optaget forsøgsvirksomheden. Det er på radiosiden, det naturligvis har været lettest for de mindre trængede at gå ind på dette område, og det har sådan set også været det, der var meningen med selve forsøgslovgivningen, og som nu også er grundideen i og meningen med en permanent lovgivning, nemlig at nye folk, nye aktører, nye brugere og selvfølgelig også gerne nye lyttere, er med i aktiviteterne på dette område. Det synes vi er det allervigtigste at holde fast i, når vi diskuterer, hvordan loven skal udformes.

Det er klart, at der i det stykke vil komme en meget indgående diskussion i udvalget om, hvorvidt enkeltpersoner skal kunne få en tilladelse, og navnlig, hvorvidt dagblade skal kunne få en selvstændig tilladelse. Jeg vil gerne sige det sådan, at vi mener, både enkeltpersoner og dagblade skal kunne spille med, men det er klart, at i og med, at man f.eks. lukker dagbladene ind, så giver man en institution som dagbladene, der har specielle forudsætninger, fortrinsret på visse områder.

[Bilgrav-Nielsen]

Den diskussion synes jeg vi bør tage ret afslappet, for at vi kan se, hvordan vi kan sammenpasse hensynet til at få de professionelle med – og jeg tænker navnlig på, at det er vigtigt med de professionelle på nyhedsformidlingsområdet – med, at vi også lader andre, mindre professionelle være med til at producere radio- og gerne også TV-programmer. Jeg tror også, at de professionelle kan have godt af at se, hvordan andre, mindre skolede griber sagen an.

Vi er således enige i hovedhensigten. Vi er enige i, at der bør oprettes lokale nævn, som dels skal varetage godkendelsesproceduren, dels skal følge, om de enkelte stationer følger de retningslinjer, der er lagt. Dog er det meget vigtigt for os her at understrege, at der skal være nogle ganske firkantede og klare regler for, hvordan disse lokale nævn sammensættes og administreres. Vi skal ikke have i den situation, at vi kommer til at opleve »borgmesterradioer«, således at de lokale kommunalpolitiske flertal bliver afgørende for, hvordan man administrerer denne lovgivning.

Finansieringen er jo et kardinalpunkt og må være det, al den stund der jo har været rejst kritik af mange af de former for finansiering, der har været brugt indtil nu. Vi mener, der bør være mulighed for, at man finansierer som hidtil, og vi mener, det er vigtigt, at man gør det helt klart, at den form for reklamefinansiering, som ministeren foreslår, ikke skal kunne accepteres. Det forslag, ministeren stiller, er jo, at de stationer, der vil og kan tiltrække annoncekroner, er de stationer, der får de bedste arbejdsbetingelser. Sådan vil det blive, og derfor tror vi, det er vigtigt, at man ikke tillader den form for reklamefinansiering, også fordi det faktisk vil være ensbetydende med, at de programmer, der så bliver lagt i de stationer, der virkelig egner sig for reklamefremføring, bliver programmer, der i høj grad vil tilgodese de firmaer, som reklamerer i de pågældende stationer. Derfor må vi tilbagevise dette forslag.

I øvrigt vil vi give udtryk for, som andre har gjort det, at vi ikke ser nogen hindring for – det er der heller ikke lagt i lovforslaget – at der kommunalt kan gives støtte til denne aktivitet. Ret beset er vel aktiviteten på dette område at sammenligne med andre lokale kulturpolitiske aktiviteter. Jeg synes f.eks., det ville være oplagt, at en kommune, på

samme måde som den stiller haller og idrætspladser til rådighed, også stillede et hus og teknik til rådighed for dem, der gerne vil arbejde med radio- og TV-mediet. Men det er klart, at det ikke er noget, vi skal pålægge nogen ved lov. Det er noget, som man kommunalt selv må tage stilling til.

Vi tager positivt imod lovforslaget. Vi kan godt se problemerne i forbindelse med at få det færdigbehandlet, fordi vi har et hængeparti omkring TV 2, men radiosiden skulle der som sagt være gode muligheder for at vi kan færdigbehandle.

Nør Christensen (CD):

Det foreliggende lovforslag om mulighed for finansiering af lokal radio- og fjernsynsvirksomhed med reklame vil efter CDs opfattelse på en udmærket måde sikre en fortsættelse af de igangværende lokale radio- og TV-forsøg, der for CD er et væsentligt led i de bestræbelser, vi har udfoldet igennem mange år for at bryde Danmarks Radios monopol. For CD er det væsentligt, at der bliver så få begrænsninger som overhovedet muligt, også hvad finansieringen angår. Forsøgene har vist, at det er bekosteligt at lave især TV, og derfor er det efter vores opfattelse bydende nødvendigt med andre indtægter, og disse penge skal ikke komme fra staten. Det ødelægger noget af det engagement, som vi meget gerne ser ligge hos borgerne.

CD er tilfreds med, at der ikke i den forbindelse pålægges kommunerne nye udgiftsbyrder. Kommunerne er frit stillet for så vidt angår dette at give tilskud, men det er ifølge lovforslaget ikke tilladt kommunerne at drive stationerne selv.

Vi havde fra CDs side også gerne set et alsidighedskrav med hensyn til den enkelte stations programindhold, men vi kan trods alt erklære os tilfredse med kravet om, at der inden for et enkelt lokalområde skal være alsidighed, såfremt flere stationer deler en sender, og vi håber, at denne alsidighed i udbuddet vil blive benyttet. Der må være plads både til de store og mere kommercielt prægede stationer og til de mindre, der henvender sig til en snævrere og mere begrænset kreds af befolkningen.

CD er også tilfreds med, at det i lovforslagets § 15 e fastslås, at der for enhver udsen-

[Nør Christensen]

delse skal være en programleder, således at ansvarsforholdene er afklarede.

For så vidt angår den model og administration af loven, som ministeren lægger op til, er vi – jeg havde nær sagt naturligvis – også enige i de lokale nævn, der ud fra deres lokalkendskab og lokale tilhørsforhold kan vurdere, hvem der bør have sendetilladelser, og i det centrale udvalg med nogle mere tekniske opgaver, herunder bl.a. placeringen af senderne.

Vedrørende lovforslagets § 3 b kan CD acceptere, at der reserveres nogle kanaler i fællesantenneanlæg og andre kabelanlæg til visse programmer. Men vi finder det ikke ønskeligt, at man går videre på dette punkt. Der må og skal bevares en betydelig valgfrihed for befolkningen selv.

Alt i alt ser vi hos centrum-demokraterne meget positivt på lovforslaget, og vi kan tilsi-ge ministeren, der forhåbentlig ikke bliver alt for overrasket, vores fulde støtte.

For så vidt angår hr. Tastesens bemærkninger forekommer det mig noget ulogisk, at hr. Tastesen taler om, at han ønsker en afklaring, og i samme åndedrag ønsker eller i hvert fald giver udtryk for tanken om at forlænge forsøgsperioden med 6 måneder. Jeg må sige, at det virker noget ulogisk, lige så vel som jeg stadig væk ikke helt har forstået, hvorfor man har denne instinktive modstand imod reklamefinansiering.

Tinning (VS):

Jeg synes, der er megen fornuft i, at de partier, der er indstillet på denne fremgangsmåde – og det er da i hvert fald et flertal – sætter sig sammen og forsøger at finde ud af, om der er mulighed for at vedtage noget, som kun omfatter nærradioerne i første omgang.

Jeg forstår godt, at hr. Tastesen kan være så urolig for, at man stadig væk i socialdemokratiet vil have så svært ved at finde ud af, hvad man selv mener om en hel del på fjernsynsområdet, at man ikke vil være i stand til at foretage sig noget som helst fornuftigt. Men forslaget om, at alt andet så bare skal vente et halvt år, mener vi simpelt hen i bedste fald må være grebet ud af luften under et eller andet socialdemokratisk gruppemøde. Der skulle vel ikke være noget som helst i vejen for, at vi sætter os ned og siger:

hvad kan der snakkes sammen om inden for det område, som hedder nærradioer? Så lad os for min skyld lade spørgsmålet om lokale fjernsyn, TV 2 osv. ligge, når det ikke kan være anderledes.

Det lovforslag fra ministeren, der foreligger i dag, bygger vel først og fremmest på en forestilling om, at hvis vi bare lader, som om alle har frihed til at foretage sig stort set hvad som helst på dette område, så får vi sikret variationen, så får vi sikret de lige muligheder, så får vi, som hr. Nør Christensen så rørende beskrev det, de små græssende side om side med de store, alt sammen i fred og fordragelighed.

Det er selvfølgelig den rene ideologi og blændværk. I det øjeblik man praktiserer friheden, som kulturministeren er inde på det, giver man jo ikke lige muligheder. Nej, tværtimod gør man lige præcis det, som ministeren foregiver at advare imod. Ministeren skriver i bemærkningerne til lovforslagets § 15 c, at vi skal være meget forsigtige med, at der ikke bliver tale om favorisering af foretagender, der kan påregne bidrag fra pengestærke virksomheder eller organisationer. Følger man ministerens model, havner vi lige præcis dér, hvor der bliver tale om favorisering af foretagender, der kan påregne bidrag fra pengestærke virksomheder eller organisationer. Så får vi den stærkt pengestyrede, den stærkt kommercialiserede nærradio, og det samme gælder selvfølgelig lokal-TV.

Men det, som den permanente ordning for nærradioer og lokal-TV i virkeligheden burde handle om fremfor endnu mere pengestyring på medieområdet, det skulle være en udvidelse af borgernes ytringsmuligheder. Det må vel være det formål, vi sætter op, når vi skal tage stilling til, hvad vi kan gå ind for, og hvad vi ikke kan gå ind for.

Her er vores udgangspunkt – og det vil jeg da også godt sige, hvis vi når så langt, at vi skal til at snakke nærradioer inden for flertallet – at vi på finansieringssiden siger nej til reklamer, siger nej til salg af sendetid, og desuden vil vi meget gerne have en diskussion om det lokale nævn, som ministeren her har foreslået. Der er ingen tvivl om, at med den version, ministeren har fundet frem til, er der næsten garanti for, at vi får nogle af de såkaldte borgmesterradioer. For hvordan er det, det lokale nævn er bygget op? Jo, det

[Tinning]

er bygget sådan op, at et mindretal i nævnet skal udgøres af kommunalbestyrelsesmedlemmer, mens de øvrige medlemmer skal vælges af den selv samme kommunalbestyrelse, idet sammensætningen skal give et dækkende billede af foreningslivet i området, eller hvad det er, der står for at pynte lidt.

Men realiteten er, at sådan som ministeren har formuleret forslaget, kan et flertal i en given kommunalbestyrelse stort set bestemme, hvordan det lokale nævn skal sammensættes. Oven i købet er det så snedigt indrettet, at hvis dette nævn afviser at give sendetilladelse, kan man ikke anke det nogen steder. Man kan anke, hvis man har haft sendetilladelse, der så bliver inddraget, men man kan ikke anke, hvis nævnet afviser at give sendetilladelse. Det mener jeg der er grund til at kigge meget nærmere på. Jeg er enig i, at vi selvfølgelig skal sikre en så høj grad af lokal indflydelse som muligt i forbindelse med udstedelse af sendetilladelser, men vi skal ikke komme derover, hvor vi er utrolig tæt på at give næsten oplagte muligheder for magtmisbrug og magtfordrejning.

Jeg mener også, at der kan være brug for en diskussion om, hvordan vi tackler spørgsmålet om tilladelsen til enkeltpersoner og dagblade osv., som hr. Bilgrav-Nielsen var inde på, men det kan vi jo tage op senere.

Hvad angår TV-siden, vil jeg godt pege på, at det måske kan være fornuftigt at udskyde lokal-TV-spørgsmålet, om ikke andet så fordi der ikke er andet, der kan lade sig gøre, og det græder vi såmænd i første omgang tørre tårer over. Men noget, som det ikke er særlig fornuftigt at udskyde, det er hele spørgsmålet om, hvordan vi kan sikre, at borgerne får bedre ytringsmuligheder, også i forhold til billedmediet. Her mener jeg, at det er værd at drøfte, hvordan vi får sikret nogle videoværksteder rundt omkring i landets kommuner – hr. Bilgrav-Nielsen var også inde på spørgsmålet.

Vi kan udmærket forestille os, at der f.eks. på det lokale bibliotek eller i det lokale medborgerhus er et videoværksted med det fornødne tekniske udstyr og et par konsulenter, og det må selvfølgelig finansieres af kommunen. Konsulenterne bliver ansat af brugerne, og på den måde bliver der mulighed for, at lokalbefolkningen også kan blive bedre til at bruge billedmediet i den lokale kommunikation, og selvfølgelig skal der så være mulig-

hed for, at det, der nu bliver produceret, også bliver sendt ud rundt omkring, dels via biblioteket, dels stillet til rådighed for fællesantenneforeninger osv. Det vil lige præcis give mulighed for, at borgerne i området kan bruge billedmediet, og det er jo det, alle foregiver at de godt vil styrke mulighederne for. Det haster utrolig meget, og det haster måske endog mere end spørgsmålet om at finde ud af, hvornår hr. Tastesen og hans partifæller kan få fundet deres egne ben i hele fjernsynsspørgsmålet.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Jeg skal gøre opmærksom på, at det system, hvormed vi registrerer taletidens længde, er ude af funktion, så i den udstrækning vore medlemmer måtte miste tidsfornemmelsen, vil jeg bruge en af de sedler, som er så velkendte fra politiske møder uden for dette hus.

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Jeg tror, at der var mange, der var glade, da vi i sin tid startede forsøgene med lokalradio og -TV. Her følte man, at der var en mulighed for at bryde TV- og radiomonopolet. Når man så skal se tilbage nu, hvor det har fungeret et stykke tid, er det mit indtryk, at det har fungeret godt de fleste steder. Borgerne har været glade for det. Derfor finder vi også, at det er nødvendigt, at vi sikrer, at den lokale radio- og fjernsynsvirksomhed kan køre videre, også når forsøgsperioden udløber. Styrken ved lokalradio og -TV tror jeg er dette, at man er kommet tæt på hinanden. Man synes ofte, at der er langt til København og måske også til Danmarks Radios forskellige regionale afdelinger. Det er, som om man ikke kan råbe op om de ting, man har på hjerte, men når det drejer sig om den lokale station, er man lidt tættere på.

Vi finder det også meget vigtigt, at man sikrer alsidighed, sådan forstået, at forskellige synspunkter kan komme frem. Det er da også mit indtryk, at i mange af de radio- og TV-stationer, der har kørt i den forløbne tid, har man forsøgt at give plads for mange forskellige opfattelser, selv om man måske selv drev stationen ud fra en bestemt opfattelse.

Der er blevet nævnt en del ting om lokalnævnene i dag. Jeg tror også, at det er nødvendigt, at vi i udvalget ser nærmere på dem.

[Inger Stilling Pedersen]

Jeg er nu egentlig ikke så bange for, at det ikke skulle kunne lade sig gøre. Det er, som om man i de indlæg, der har været hidtil, undervurderer de enkelte borgere og deres muligheder for at få indflydelse. Jeg tror, at mange kommunalbestyrelser gør det sådan, at de indkalder bredt, og så prøver man at finde nogle repræsentanter for forskellige grupper, som kan sidde i disse nævn. Hvis det endelig skulle blive helt ringe, som vi siger på jysk, må man jo protestere, og man har jo da indflydelse også på det lokale styre.

Finansieringen er et emne, som er drøftet meget i dag, og den er væsentlig. Det er klart, at hvis man alene skulle statsfinansiere, så kunne man heller ikke, som en taler udtrykte det, have en sendetilladelse og få den frihed, som man har i dag, og derfor ønsker man ikke, i hvert fald på en del stationer, at staten skal finansiere virksomheden helt. Jeg synes; det er udmærket, at der er givet mulighed for kommunal støtte, altså hvis man ønsker det.

Vi vil meget gerne have, at der er mulighed for reklamer, og vi ser også gerne, at de etiske krav til disse reklamer strammes. Nu drøfter man jo samtidig TV 2, og det er meget væsentligt, at vi har nogle regler her, men jeg tror også, det på lokalt plan er væsentligt med nogle regler om, at annoncørerne ikke skal bestemme over programmerne. Der er nogle, der har frygtet, at de så kan sætte sig på programmerne og være medbestemmende om, hvad der skal sendes. Alle disse ting mener jeg vi får lejlighed til at drøfte i udvalget, og kristeligt folkeparti er da også indstillet på at se på disse punkter, sådan at vi får så gode forhold på dette felt som overhovedet muligt.

Når det gælder spørgsmålet om ansvarlighed, så vi også gerne, at man havde nogle regler om, at der ikke kunne sendes pornografiske ting, grov vold o.lign., men det samme kunne man så sige om den officielle radio og TV. Det er alt sammen ting, vi også gerne vil være med til at se på.

Et andet forhold i forbindelse med reklamer er jo også, at hvis man kunne komme nogle af alle de papirreklamer til livs, som dumper ind ad brevsprækkerne i lokalsamfundene næsten hver eneste dag, så ville man også kunne spare nogle ressourcer her. Jeg

tænker tit på, hvor meget papir der egentlig bruges til disse ting.

Jeg håber, at vi i udvalget kan få en god drøftelse af disse spørgsmål og så finde frem til en fornuftig løsning. Jeg tror, det er vigtigt, at vi bevarer vores lokalradio og -TV, og at vi styrker dets muligheder til gavn for lokalsamfundene.

Poulsgaard (FP):

Hvad gør man, når der er et stort, stort flertal i befolkningen, der ønsker den radio og det fjernsyn, vi har, afløst af reklamefinansieret radio og fjernsyn, og når man har store partier, hvis medlemmer absolut er uenige i deres folketingsgrupper? Ja, så nedsætter man en kommission, og så starter man på en forsøgsordning, og så går tiden da. Og så kunne det også være, at disse folk efterhånden blev så fornuftige, at de kunne se, at det er de store partier og særlig det radikale venstre, der absolut har nøglen til al visdom. Jeg kan se, at hr. Bilgrav-Nielsen nikker.

Nu har vi altså kørt forsøget i tre år, et forsøg, der var fuldstændig overflødigt. Det vidste man godt, men man skulle ligesom vise, at nu skete der lidt på området.

Dengang vi startede med aviser i dette land, forlangte man da forsøg, forlangte man, at de skulle dokumentere, at de kunne skrive, at de kunne ordentligt dansk? Forlangte man alt det? Selvfølgelig gjorde man ikke det, og selvfølgelig er radio og TV at sammenligne med det trykte ord. Enhver, der har lyst til at gå i gang med at lave en radio eller et TV, skal da bare starte, og så har vi den almindelige injurielovgivning, og vi har domstolene til at afgøre tvistigheder. Det behøver vi overhovedet ikke alle de kommissioner og kloge hoveder og specielt ikke de radikale til at blande sig i.

Jeg synes også, at jeg vil sige til de radikale, at jeg faktisk ikke forstår dem. Prøv at høre, hvad der fra venstrefløj blev sagt! Man misbruger jo ordet frihed, for frihed i venstrefløj, det er, at Danmarks Radio fortsat skal have monopol, så de journalister, der bliver uddannet på den røde højskole oppe i Århus, fortsat skal have eneret på at informere befolkningen. (*Tilråb*). Ja men dette er jo kendsgerningen. Kendsgerningen er jo simpelt hen, at vi ikke havde haft et socialistisk Danmark, hvis vi havde haft fri radio

[Poulsgaard]

og TV. Men man sidder på et magtmonopol, som man selvfølgelig ikke ønsker brudt. Jeg kan bare ikke forstå, at de radikale, der engang var husmandsbevægelsen og stod for alle de andre gode ting, nu synes, at de skal blive ved med at stå på den vogn, det er mig ubegribeligt.

Men når det er sagt, så skal vi til at diskutere dette lovforslag, selv om det er et fuldstændig overflødig lovforslag, vi står med, og det er overflødig i mere end én forstand, for ministeren ved godt, at hun ikke får flertal for dette lovforslag, det har vi hørt af debatten her i dag. Men ministeren skal da ikke have utak fra min side for dette lovforslag. Selvfølgelig vil vi da støtte det, hvis det nogen sinde når frem til tredje behandling – hvad jeg tvivler meget stærkt på at det gør – fordi der altså ligger lidt fornuftigt i det.

Prøv at se Jyllands-Posten i dag. Hvad er det, der står på forsiden? Der er nogle mennesker, der har afholdt en konference, Vision 2000, Danmark om 15 år. Det er ikke sjov, det, der bliver forudsagt dér, hvis disse vismænd får ret i deres spådom. Og i denne situation, hvor landet virkelig standser i våde, hvor vi har en regering, der pantsætter landet med 200 mill. kr. i døgnet, kommer socialdemokraterne og siger, at vi skal bruge flere statsmidler. Ja men det er jo simpelt hen ubegribeligt, at man i et land, der har verdensrekord i skattetryk – ja, bortset fra Sverige – tror, at man har råd til at bruge flere statsmidler. Men det er det bud, landets største parti har på det. Som sagt kan jeg igen kun appellere til de radikale om, at de bruger den sunde fornuft og lytter til folkets røst.

Og så en ting til: nu har vi holdt en lang, lang sommerferie. Hvor har I været henne i sommer? Jeg ved udmærket godt, at I har været på studietur til England og Holland og set på radio og TV og alt det dér, men hvad er der egentlig foregået i de små hjem? Ja, det er specielt henvendt til de partier, der er så bange for reklame. I de små hjem har man faktisk fået video. Video er opfundet, og der lejes video ud som aldrig nogen sinde før, og hvis man fortsætter med denne statsstyring af danskernes TV-vaner, så vil jeg forudse, at der om ganske få år ikke er én, der gider slå over på Gyngemosen, for i stedet går de hen og lejer en videofilm, og vide-

ofilm er jo i forvejen sprængfyldt med reklamer, men er der nogen, der tager skade af det? Har de danskere, der kan tage tysk TV, taget skade af at se reklamer dér? Men vi skal altså ikke have reklamer, vi skal have en masse udenomssnak, og en af de veje, vi kan gå, er selvfølgelig at bruge noget tid på at diskutere dette lovforslag. Men reklamefinansieret radio og fjernsyn er selvfølgelig det eneste, der duer, og det kommer, enten socialdemokratiet og de radikale så piber eller synger, for ellers bruger folk bare de videobånd.

Maisted (FD):

Der er selvfølgelig megen fornuft i det, hr. Poulsgaard lige har sagt om friheden, men jeg synes, at man ved enhver diskussion om mediepolitik burde begynde med at citere grundlovens § 77. Dér står:

»Enhver er berettiget til på tryk, i skrift og tale at offentliggøre sine tanker, dog under ansvar for domstolene. Censur og andre forebyggende forholdsregler kan ingensinde påny indføres.«

Se, det var det, folkettinget burde lægge sig på sinde, hver gang det overhovedet griber ind med påbud over for vores informationsfrihed, vores ytringsfrihed.

Beklageligvis opfylder ministerens lovforslag efter min overbevisning ikke grundlovens § 77. Ikke, at jeg ikke forstår ministeren. Jeg forstår udmærket den klemme, hun er i, når jeg har hørt på det radikale venstre, som jo gerne vil være formynder og bestemme, hvad den danske befolkning skal se, høre og læse, og når jeg har hørt socialisternes angreb på pressen i dag, hvor de jo klart og tydeligt har givet udtryk for, at de ikke mener, at den trykte presse i Danmark varetager ytringsfriheden. De mener – og det har de jo sagt heroppe – at der er monopol overalt i landet, som altså styrer meningsdannelsen. Jeg har tidligere givet udtryk for, at jeg tror, at et langt større problem er den journalistiske frihed, som har afløst ytringsfriheden på kryds og på tværs, ikke sådan, at jeg ikke kan forstå, at sådan må det være i vid udstrækning, men det er selvfølgelig en kendsgerning, at journalisternes ytringsfrihed klart dominerer den enkelte borgers mulighed for at komme til orde i vore massemedier.

[Maisted]

Men man har altså fra venstrefløjens side sagt, at det, man frygter allermost, er, at man får de samme tilstande, som vi har i den danske presse i dag, og det vil man så forhindre ved, at der skal gives offentligt tilskud. Der skal være offentlig finansiering, som bestemmes af socialdemokratiet, SF og VS, og så kan man selvfølgelig også hurtigt regne ud, hvad der bliver ud af det. Der kommer præcis den holdning, som de ønsker skal fremmes.

Men hvis man vil det, må man ændre grundloven. Efter min mening er det absurd at diskutere, hvilke forbud og hvilke begrænsninger man vil indføre over for landets borgere, som ikke skyldes tekniske begrænsninger. Så burde man anstændigvis sige: vi ønsker at ændre grundlovens § 77. For som det fremgår af ministerens lovforslag, er der rigelige muligheder for, at alle kan komme til orde. Der er masser af frekvensmuligheder for radioens vedkommende. Der er også tilstrækkeligt på TV-området til, at alle kan komme til orde under én forudsætning, nemlig at man anvender en liberal tankegang. Man skal altså gå ud fra, at ytringsfriheden ikke er begrænset af, at man fører en tale som den, vi kender fra den trykte presse, men at udbud og efterspørgsel vil medføre en sund og fornuftig måde at formidle det budskab på, man vil frem med her i landet. Så er der ingen tvivl om, at venstrefløjenspartierne, hvis deres budskab ikke skulle smugles ind, sagtens kunne finde økonomisk støtte, sådan at det også blev fremmet. Vi har jo set, at der er et specialforbund her i landet, SiD, der er villige til at ofre 180 mill. kr. på at føre politisk kampagne, så det vil nok også være parat til at betale for nogle TV- og radiokanaler på lige fod med andre.

Men der er altså ikke plads til liberale tanker i dette land, og der er et klart flertal i folketinget for at begå grundlovsbrud. Men så langt som man overhovedet kan skære af denne pølse, hver skive, jeg kan være med til at skære af salamipølsen, og som kan betyde øget frihed for den danske befolkning, støtter jeg, uanset hvor små skridt man når på denne måde. Men jeg synes, det er beklageligt, at et folketingsflertal vil tilsidesætte grundloven.

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Jeg vil gerne takke ordførerne for en temmelig positiv modtagelse af lovforslaget, og det siger jeg navnlig på grund af den avisdebat, vi har oplevet i det seneste stykke tid forud for forslagens offentliggørelse. Det ser ud, som om der var mange misforståelser, inden lovforslaget med bemærkninger og inden de uddybende notater kom frem, og jeg synes nok, at man må kalde modtagelsen i dag mere positiv, end man måske skulle have forventet.

Jeg fornemmer det således, at der faktisk er flere forhold i lovforslaget, som vi er enige om, end der er forhold, som skiller partierne ad. Men naturligvis er der nogle væsentlige problemer, hvorom der ikke er opnået enighed endnu. Her tænker jeg selvfølgelig specielt på spørgsmålet om finansieringen af lokalradio og -TV.

En anden ting, som jeg synes har været glædelig i folketingsbehandlingen i dag, er, at der fra alle sider er udtrykt forståelse for, at det haster med denne lovgivning. Det har med andre ord gjort indtryk i folketingssalen, at der er kommet de mange udtalelser fra lokalradio- og lokal-TV-projekter om, at man må vide så tidligt som muligt, gerne omkring nytår, men i hvert fald i pæn tid inden den 1. april 1986, hvilke betingelser, hvilke regler og hvilke muligheder der eksisterer efter den 1. april 1986. Det er jeg ganske enig i. Af hensyn både til nye projekter og til gamle projekter må det være rimeligt, at en sådan klarhed søges etableret.

Det bringer mig så over i nogle af de øvrige emner, der har været taget op. Hr. Tastesen især bragte TV 2-problemet ind, og jeg vil gerne sige til både hr. Tastesen og andre, der har berørt dette, at der da naturligvis er en saglig sammenhæng mellem TV 2 og lokalradio og -TV, især det sidste selvfølgelig. Nu er det imidlertid erfaringen på medieområdet, at vi har måttet tage et skridt ad gangen. Vi har måttet løse problemer med udenlandsk TV, med kabel-TV, med hybridnet. Nu kommer så lokalradio og -TV og forhåbentlig i samme omgang en beslutning om et TV 2. Det er meget svært at sætte sig ned og vente på, at vi kan lave en stor, samlet mediepakke, fordi udviklingen løber så stærkt, som den gør, men jeg vil gerne understrege, at der jo ikke er noget forspildt ved, at dette lovforslag fremsættes nu, tværtimod. Som det vil være alle bekendt, indleder vi nu omtrent

[Ministeren for kulturelle anliggender]

samtidig forhandlingerne om et TV 2, og det vil være helt naturligt at inddrage også dette lovforslag i de forhandlinger, der skal pågå fra nu af om et TV 2. Jeg ser således slet ikke dette lovforslag som nogen hindring.

Jeg er mere bekymret for – hvis det står ved magt, hvad nogle ordførere har givet udtryk for – at man ikke kan træffe afgørelse om lokalradio og -TV, førend vi er færdige med TV 2. Ønsketænkningen for alle vil vel være, at vi kan blive færdige med begge ting inden jul, men jeg bemærkede, at nogle ordførere foreslog, at man trak TV ud af billedet, altså at lokal-TV blev trukket ud og man alene færdiggjorde radiosiden af dette lovforslag. Det er jeg også umiddelbart betænkelig ved. Der er ingen tvivl om, at nogle af de projekter, der i dag har sværest ved at løbe rundt økonomisk, og som derfor har størst behov for at vide, hvordan ordningen vil se ud efter den 1. april 1986, netop er de meget omkostningskrævende TV-stationer. Det er dem, der har flest penge på højkant, om man vil, og det kan man så mene om, hvad man vil; nogle ønsker måske direkte, at de skal lukke. Det ønsker jeg ikke, og det tror jeg heller ikke at flertallet ønsker, men jeg vil bare gøre opmærksom på, at en udskydelse af lokal-TV-problemet meget vel kan føre til, at en hel del af de projekter, hvor der er investeret meget i studier, antenner, sendere og det hele, må lukke af finansielle grunde, og det synes jeg ville være beklageligt. Naturligvis er det da et problem, vi kan tale videre om i udvalget; jeg vil bare anmode alle om at gøre deres til, at det ikke skulle blive nødvendigt hverken at forlænge forsøgsordningen eller at pille TV-projekterne ud.

Et andet problem, flere har beskæftiget sig med – hr. Tastesen kaldte det ytringsfrihed, andre har kaldt det alsidighed i det lokale mediebillede – er spørgsmålet om, hvorledes man kan sikre, at disse små og store projekter kan leve side om side. Jeg ved ikke, hvilken grad af sikkerhed man forventer her. Jeg vil gerne citere lovforslagets bemærkninger til § 15 b, hvor der står, at det må gælde for både radio og TV, at der ikke opstilles et generelt krav om programmernes indholdsmæssigt lokale karakter. Og så kommer det:

»Ansøgere om tilladelse skal imidlertid beskrive deres programmæssige intentioner så bestemt i ansøgningen, at det lokale nævn har tilstrækkeligt grundlag for at udstede til-

ladelser, der, så vidt de foreliggende ansøgninger åbner mulighed herfor, tilgodeser et varieret udbud af genrer, holdninger og synspunkter.«

Det fremgår altså af bemærkningerne til lovforslaget, at *man* har lagt vægt på, at den alsidighed i udbuddet findes, og det er klart, at det ikke er noget, et lokalt nævn kan sidde overhørig. Et lokalt nævn kan selvfølgelig stå med et stort problem, hvis der kun er en enkelt ansøger, og så kan det jo være svært at opfylde denne forpligtelse, men det tror jeg ikke bliver aktuelt. Jeg tror – og det har forsøgsordningen vel også vist – at den interesse, der er om dette spørgsmål, er blevet større i de områder, hvor der eksisterede projekter i forvejen, og det synes jeg i hvert fald også de mange henvendelser, jeg bl.a. har fået om ønsker om nye projekter, har vist. Man bliver irriteret nok til det, eller man bliver optaget nok af det; i hvert fald føler man sig foranlediget til at søge på samme måde som andre.

Man kan jo ikke lovfæste, at der skal være de og de holdninger i et bestemt område, men jeg synes, vi har gjort, hvad vi kunne, med dette lovforslag for at forsøge at få alsidigheden ind i det totale billede. Det hænger selvfølgelig også noget sammen med finansieringen, som også flere ordførere har været inde på. Nogle har udtrykt bekymring med hensyn til reklamefinansieringen. Det er klart, at finansieringsgrundlaget for fremtiden ifølge regeringens oplæg skulle være alle de eksisterende, alle de nugældende muligheder, og jeg behøver ikke at gå ind på bingo og banko, og hvad det hedder alt sammen, plus en reklamefinansiering, hvis man ønsker det. Hertil kommer så – og det er vel blevet understreget så mange gange i dag, at misforståelsen ikke lever mere – naturligvis en eventuel kommunal støtte. Det kan være i form af faciliteter, eller det kan være i form af penge. Det kan være i form af, at kommunen køber sig tid til lokal information. Det må man sådan set selv om. Vi har bare ikke fundet det rimeligt at pålægge kommunerne at betale for dette.

Med hensyn til statsstøtten må jeg da gøre folketinget opmærksom på, at der var almindelig enighed om, inden man satte forsøgsordningen i gang, at disse lokalradio- og -TV-projekter skulle have en overvejende lokal finansiering i modsætning til statsfinan-

[Ministeren for kulturelle anliggender]

siering, men man ønskede for at få forsøget i gang, for at henlede opmærksomheden på, at der her var en ny mulighed, et nyt emne, man kunne beskæftige sig med, at stille disse sendere til rådighed, og jeg synes nok, man kan sætte spørgsmålstegn ved, hvor stor en hjælp det fremover overhovedet ville være, hvis staten sagde: vi stiller senderne til rådighed.

Vi har fået nogle oplysninger, som måske kan interessere i denne sammenhæng:

Det er således, at de radiosendere, man har brugt i forsøgsordningen – og det er altså sådan nogle, de nye projekter skulle anskaffe sig – koster ca. 20.000 kr. Det var så det, staten skulle hjælpe projekterne med i fremtiden ifølge nogle forslag. Hertil kommer så – oven i de 20.000 kr. – antennemast m.m., der kan koste fra 10.000 til 100.000 kr., og studie- og produktionsudstyr osv. til ca. 200.000 kr., så man kan nok se, at selve det, at staten garanterer senderen til 20.000 kr., ikke er noget, der garanterer, at hele ordningen kan løbe.

Man kan så vende det om og sige: ja men så betyder det heller ikke så meget for staten rent udgiftsmæssigt. Nej, det gør det i og for sig heller ikke, men der er tale om et princip. Vi finder ikke, at statsfinansiering skal finde sted under den permanente ordning. Og jeg returnerer altså spørgsmålet og siger: hvor meget ville det egentlig hjælpe projekterne, hvor meget ville det garantere, at alle kunne være med?

Selvfølgelig ligger det jo i forestillingsverdenen, at en sådan sender skal benyttes – hvis der er tilslutning til det – af flere projekter. Man deles om sendetiden, og det er jo noget af det, det lokale nævn skal sidde og fordele. Her må jeg så også sige – når man nu vender det med reklamerne om og siger: ja men det vil kun sikre, at de store, mere kommercielle projekter får nogle indtægter – at det vel også er dem, der har størst pengebehov i og med, at det bl.a. er dem, der sender flest timer om ugen. Jeg synes, det er udmærket, at man fremhæver de små projekters problemer, projekter, der henvender sig til meget få mennesker og minoriteter, men det er vel heller ikke dem, der har behov for at sende 8 eller 12 eller 14 timer i døgnet. De sender nogle ganske få timer på en sender, hvor der er større projekter med, og det synes jeg er vigtigt at sikre at de fortsat får lov til, men jeg kan ikke se, at det kan være til

hinder for deres aktiviteter, at der er andre, der får nogle bedre muligheder for at finansiere deres meget større udbud.

Fru Ingerlise Koefoed var inde på nærradioudvalgets forslag og dette, at ministeren efter fru Ingerlise Koefoeds mening i meget ringe grad havde rettet sig efter dette. Jeg vil gerne sige, at jeg synes, udvalget har udført et meget stort arbejde, og jeg tror også, det er blevet væsentlig større, end udvalget fra starten havde forestillet sig. Dets opgave var at give en vurdering af den nu snart overståede forsøgsordning med henblik på politiske overvejelser over, hvordan en permanent ordning skulle se ud, men det er regeringen og kulturministeren, der fremsætter lovforslag, ikke udvalget. Vi har læst dets rapporter med interesse, og vi har gjort meget for at sætte os ind i dem, men det må til slut komme til en politisk vurdering, om man nu mener ja eller nej til reklamer osv.

Med hensyn til spørgsmålet om, hvor lokale lokalradioerne og TV-forsøgene skal være, vil man have bemærket i lovforslaget – det har flere ordførere også nævnt – at der ikke er opstillet kvoter for, hvor meget af sendetiden der skal udfyldes med lokalt stof, og jeg må sige, at det er med velberåd hu og efter mange og trange erfaringer under forsøgsordningen. De endeløse diskussioner om, hvad der skal fortolkes som værende lokalt stof, synes jeg nok er én grund til ikke at forsøge sig med det mere, men ud over det vil jeg da gerne fremhæve, at vi på fire andre områder har understreget det lokale. For det første er det et lokalt nævn, der for fremtiden skal give sendetilladelserne. For det andet vil dette lokale nævn klart i en prioriteringssituation med flere projekter kunne lægge vægt på projekter af særlig lokal tilknytning. For det tredje står der udtrykkeligt i loven, at ansøgerne til disse projekter skal være lokalt forankrede, have en lokal tilknytning. Og endelig for det fjerde, at det selvfølgelig i sagens natur er lokale radioer og lokale TV i geografisk forstand. Jeg mener, vi er gået så langt, vi kunne, med det lokale, og jeg mener ikke, at det er hensigtsmæssigt at gå videre.

Med hensyn til brugerindflydelsen, som også blev nævnt, er det rigtigt, at vi under drøftelserne om hybridnetforliget diskuterede, hvorvidt der var behov for at indføre nogle regler om, hvordan man forholder sig i

[Ministeren for kulturelle anliggender]

antenneforeninger med hensyn til afstemning om, hvilke programmer man ønsker. Jeg kan kun sige, at vi fra kulturministeriets side ikke har skønnet, at det – endnu i hvert fald – var nødvendigt med en lovgivning om det. Vi er ikke rigtig stødt på problemer, som gjorde, at vi fandt, at lovgivning var nødvendig, men jeg vil ikke afvise, at man på et eller andet tidspunkt skal til det.

Med hensyn til, at nævnet og dets sammensætning naturligvis var noget, der måtte interessere, har bl.a. hr. Tinning været inde på, at vi skulle undgå lokale borgmesterradioer. Men hr. Tinning angreb også dette, at der kunne være kommunal repræsentation i nævnet.

Må jeg for det første sige, at disse lokale nævn faktisk har nogle temmelig vidtgående bemyndigelser. De kan give sendetilladelser, de kan tage sendetilladelser tilbage, og de skal følge disse ordninger. Dette synes jeg taler for, at der er en vis kommunal, ikke nødvendigvis indflydelse, men repræsentation. Jeg mener ikke, det kan være rimeligt, at man bare overlader til foreninger og organisationer i et eller andet område at slå sig sammen og vælge nogle repræsentanter og så sige: nu udgør vi det lokale nævn. Det må være således, at der er nogle ansvarlige valgte i området, som foranstalter disse valg. Det er muligt, hr. Tinning synes bedre om folkemøder på torvet, men jeg vil nu foretrække – og det tror jeg mange vil – at der er visse regler for, hvordan dette nævn bliver udpeget.

Jeg vil da gerne lige rette en misforståelse over for hr. Tinning. Det er ikke således, at et mindretal i disse nævn skal være kommunalbestyrelsesmedlemmer. Kommunalbestyrelsen udpeger, men ikke nødvendigvis blandt sine medlemmer, man kan også udpege andre. Jeg ved ikke, hvad der vil ske, men jeg vil bare rette denne lille misforståelse.

Der vil være mange andre tekniske og navnlig politiske problemer, vi skal drøfte i udvalget, men jeg kan kun sige, at jeg synes, førstebehandlingen i dag absolut giver grundlag for en vis optimisme. Jeg håber, vi kan blive færdige. Jeg håber, det vil være således, at vi kan lade en permanent ordning bekendtgøre i meget god tid, inden vores forsøgsordning udløber, så alle – som jeg har sagt det – er klar over, hvilke toner der skal spilles med efter 1. april 1986.

Tastesen (S):

Det har været et gennemgående træk ved behandlingen her, at dette lovforslag haster, og det har vel også været et gennemgående træk, at forudsætningerne for lokal-TVs vedkommende er, at vi ved, hvor vi vil hen med TV 2, for at vi kan gøre lovgivningen om lokal-TV færdig.

Derfor synes jeg, det er at snakke lidt udenom, når ministeren siger, at man ikke kan lave en mediepolitisk helhedsløsning på én gang. Det har det heller ikke været nødvendigt at gøre. Denne regering har siddet i næsten hele forsøgsperioden. Den har vidst, at denne lovgivning skulle op til behandling nu. Den har haft ledelsen af forhandlingerne om et TV 2 med sigte på at få en afklaring om det, så at vi vidste, at dette var i orden, før vi tog fat på den lokale lovgivning. Det har man forsømt, og det har man måske haft gode politiske grunde til at forsømme. Det må det være op til regeringen at vurdere, men det er i hvert fald forkert, når hr. Flemming Jensen pådutter os, at vi er skyld i forsinkelsen. I realiteten er det regeringen, som ikke havde respekt for folketingets flertal med sigte på at få en lovgivning igennem vedrørende TV 2, som den kunne skaffe sig flertal for. Det er det, der er årsag til forsinkelsen.

Og så synes jeg, ministeren burde have respekt for sit eget bagland i ministeriet for kulturelle anliggender. Det udvalg, som har behandlet dette forslag, siger på side 31:

»I denne forbindelse må det tages i betragtning, at der – selv om en ny lovgivning vedtages allerede inden den 1. januar 1986 – af tidsmæssige grunde kan være behov for en overgangsløsning. Dette skyldes, at der skal udarbejdes nye forskrifter, at der skal gennemføres en ny ansøgningsprocedure, og at der kan være en leveringstid på nye sendere af indtil ½ års varighed. Det anbefales derfor, at det på et tidligt tidspunkt – måske efter folketingets 1. behandling af regeringens lovforslag om en permanent ordning – tages op til overvejelse på politisk plan, om der skal sikres tilslutning til en overgangsordning.«

Det er denne tilslutning, jeg på socialdemokratiets vegne har givet her, og jeg vil også gerne her fra talerstolen give tilslutning til de ordførere fra forskellige partier, som har

[Tastesen]

været inde på den tanke, at vi for radioens vedkommende måske skulle skynde os lidt mere, fordi vi kan overse radioproblematikken, og finde ud af, hvordan vi vil lave lovgivningen på radioområdet.

Jeg havde også nogle bemærkninger om dagbladene, men da der er begrænset tid i denne omgang, skal jeg komme tilbage med en bemærkning herom senere.

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Jeg vil spørge hr. Tastesen: hvad ville hr. Tastesen have sagt, hvis regeringen sidste forår havde fremsat et lovforslag om lokalradio og -TV, inden der havde været et udvalg, der havde færdiggjort noget som helst af forsøgsordningens resultater? Jeg synes ikke, det er en rimelig påstand. Lovforslaget her er fremsat 14 dage efter, at folketingets arbejde startede. Det kunne ikke have været fremsat tidligere, og det ved hr. Tastesen udmærket godt.

Med hensyn til TV 2-drøftelser kan jeg ikke erindre, hvor mange møder vi har haft om det i det sidste års tid, men det er temmelig mange, plus at vi havde en arbejdsgruppe, som hr. Tastesen, så vidt jeg husker, også var medlem af, siddende i sommer for at drøfte de rent tekniske ting. Herefter stod det vistnok klart for alle, at der var nogle årsmøder, der skulle overstås i nogle partier, før det overhovedet havde en mening at gå videre.

Og med hensyn til hr. Tastesens bemærkninger om respekt for folketingets flertal: hvis et folketingsflertal pålægger regeringen at fremsætte et lovforslag, så fremsætter regeringen et lovforslag, men et folketingsflertal kan ikke forvente, at en regering ellers skal fremsætte et lovforslag om TV 2, som den er hamrende uenig i. Den går ikke!

(Kort bemærkning).

Tastesen (S):

Ministeren burde høre efter, hvad jeg siger. Jeg bebrejder ikke ministeren, at lovforslag om lokalradio og lokal-TV først fremsættes nu. Jeg bebrejder ministeren, at regeringen ikke politisk har haft vilje og lyst til at gøre lovgivningen om TV 2 færdig, så vi havde det grundlag, hvorpå vi politisk kunne

vurdere, hvordan vi skulle ordne lokal-TV. Det er den kritik, jeg har rejst.

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Må jeg stille hr. Tastesen et spørgsmål?

Harvede socialdemokratiet været villig til at færdiggøre en lov om TV 2, inden man havde haft sit årsmøde?

(Kort bemærkning).

Tastesen (S):

Ja selvfølgelig, hvis regeringen havde haft den fornødne vilje hertil.

Flemming Jensen (KF):

Jeg skal ikke forlænge debatten meget – som man plejer at sige, når man gør det. I hvert fald skal jeg ikke forlænge debatten om reklamer, for det tror jeg ikke tjener noget voldsomt nyttigt formål på nuværende tidspunkt. Men jeg lyttede specielt – det gør jeg nu altid – med interesse til fru Ingerlise Koefoed, og hvis jeg ikke har skrevet helt forkert ned, så sagde fru Ingerlise Koefoed, at hun ikke uden mange overvejelser ville give sendetilladelse til dagbladene. Samtidig sagde fru Ingerlise Koefoed, at det måske var et særligt spørgsmål i København, men jeg kan forstå, at fru Ingerlise Koefoed – ligesom socialdemokratiet har været det i hele forløbet her – er i gang med overvejelser, og dem skal man naturligvis ikke gribe ind i, men måske nok skubbe lidt til.

Fru Ingerlise Koefoed nævnte, at dér, hvor frygten var til stede, var i provinsen, hvor der kunne foretages en monopolisering. Jeg går ud fra, at fru Ingerlise Koefoed ligesom jeg har læst dansk presse og set de erfaringer, der er med avisradioerne, der alle eksisterer godt, og som, så vidt jeg kan se, ikke er monopoliserede. I en relativt lille by – jeg håber ikke, jeg kommer op at skændes med nogen om det – som Roskilde har to dagblade hver sin radio. Jeg kan pege på Frederiksborg Amtsaviser, Radio Helsingør, hvor en lang række organisationer spændende fra Fællesorganisationen over DA til Kulturelt Samråd – jeg skal ikke nævne dem alle – har dannet et radioudvalg, og hvor ingen på noget tidspunkt har talt om monopolisering, men om en neutral, objektiv og god udsendelsesform.

[Flemming Jensen]

Normalt er – det har jeg indtryk af i hvert fald – fru Ingerlise Koefoed ikke frygtsom. Jeg beder om, at fru Ingerlise Koefoed ikke bliver lammet af frygt i denne sag.

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg skal først takke ministeren for belæringen om, at det er regeringen, der fremsætter lovforslag. Det er jeg glad for at få at vide efter at have været 6 år i folketinget, dybt forvirret med hensyn til, hvor lovforslag egentlig kom fra!

Men så vil jeg da også godt tilføje, at der er jo ikke nogen, der har forbudt regeringen at høre lidt efter, hvad rådgiverne, der står bag lovforslagene, siger, og det synes jeg i hvert fald ikke man har hørt ret meget efter her.

Med hensyn til det, ministeren sagde om, at man ikke havde syntes, det var nu, man skulle fremsætte forslag om mindretalsbeskyttelse og brugerindflydelse i forbindelse med de store fællesantenneanlæg, vil jeg da gerne have lov til at spørge: hvornår er det så? For mig bekendt farer telefonselskaberne for øjeblikket rundt og hverver kunder fra fællesantenneanlæggene til tilslutning til hybridnettet. Og det er da nu, man skal sikre mindretallene indflydelse på programvalget, ellers bliver det meget hurtigt for sent, og så er der til den tid ikke nogen grund til at lave lovgivning. Men det er måske derfor, man tøver?

Det er da rigtigt, at der hele tiden har været tale om, at der skulle være overvejende lokal finansiering af de forsøg, der har været, og det har jo også været tilfældet. Man kunne udmærket fortsætte på den måde med at sige »overvejende lokal finansiering«, men der var dog ikke noget i vejen for, at man i denne kulturlovgivning som i andre kulturlovgivninger kunne indbygge et eller andet opmuntringsbidrag til de kommuner, der nu sagde, at de ville give noget særligt til den virksomhed, der hedder lokalradio og lokal-TV.

Jeg synes, det var en god idé, hvis kommunerne kunne stille teknik og lokaler til rådighed for lokalradioer, og så kunne antenne mÅske, når det bliver aktuelt, stille lokaler og teknik til rådighed for lokalt TV. Det ville være en fin måde at støtte disse ting på uden at tænke på at gå ind og styre dem.

Jeg vil godt her sige en lille smule om de lokale nævne, bl.a. fordi hr. Tinning har nævnt en hel del betæneligheder, og også fordi jeg ved, at man i nogle lokalradioer i hvert fald er betænkelige ved ideen om de lokale nævne.

Traditionen for, hvordan man laver tingene ude i kommunerne, er jo, at man på mange forskellige områder har lokale nævne siddende, hvori kommunalbestyrelsen også er repræsenteret, ofte med et mindretal. Jeg synes godt, man kan føre den tradition videre her, men jeg er klart interesseret i de valgeregler, der skal gælde for dem. Det er meget vigtigt at sikre, at det ikke bliver kommunalbestyrelsen, der sidder med et flertal, og det er også meget vigtigt at sikre, at der bliver en ankemulighed, ikke bare når man får frataget sin sendetilladelse – hvis det skulle ske – men også når man får nægtet sendetilladelse; så må man have en mulighed for at anke op efter til et overordnet nævne.

Tinning (VS):

Ministeren sagde, at det var umuligt at lave en sammenhængende mediepolitik, vi har været nødt til at tage ét skridt ad gangen, fordi udviklingen går så stærkt. Det er da i hvert fald den eneste forklaring, som ikke holder. Jeg ved ikke, om det er udviklingen i socialdemokratiet eller det er udviklingen andre steder, der går for stærkt. Det, det handler om, er jo, at først når tingene er sket, først når problemerne ligger så tydeligt på bordet, at heller ikke ministeren kan se hen over dem, forsøger man at lovgive.

Fru Ingerlise Koefoed nævnte et par eksempler. Jeg vil godt nævne et par andre inden for kabel-TV-området.

Ministeren gør selv opmærksom på, at man fra mediekommissionen har rejst det spørgsmål, om ikke man skulle reservere nogle kanaler i de større anlæg til fordeling af programmer fra de nordiske lande. Det har man så, som det hedder, tygget på, men har ikke fundet det påkrævet på nuværende tidspunkt at fastsætte regler herom. Kommissionen har jo diskuteret, om man skulle lave regler, der forhindrer, at en eller anden instans var i stand til at erhverve eneret til udsendelse af nationale begivenheder, herunder vigtige sportsbegivenheder, som der står – det er Elkjær og den slags – og det har mini-

[Tinning]

steriet så også tygget på og fundet ud af, at ikke lige nu, men måske lidt senere. Det er lige præcis sådan, det sker: vi ved godt, at måske skulle vi lave nogle regler for kabel-TV, og vi har sådan set også en kommission, der har sagt, at det bør vi gøre, og det vil vi måske gøre en anden gang, det ved vi ikke rigtig. Det er jo også meget det, der præger området, og det er også det, der har gjort, at vi har fået et hybridnetforlig uden overhovedet at få nogen af alle disse andre ting sat på plads, som fru Ingerlise Koefoed var inde på.

Jeg vil godt sige tak til ministeren for, at vi fik rettet misforståelsen omkring nævnet. Det er selvfølgelig rigtigt, at mindretallet ikke behøver at være kommunalbestyrelsesmedlemmer, men det ændrer ikke ved det principielle problem, nemlig at sådan som det her er udformet, er der en meget stor risiko for, at kommunalbestyrelsen får lov til at sidde og administrere og bestemme, hvordan det lokale mediebillede skal tage sig ud, og det giver nogle farer for, at et meget snævert flertal – eller et stort flertal, jeg er sådan set ligeglad – i en eller anden kommune kommer til at bestemme, så det går ud over sikringen af variationen, sikringen af det lokale demokrati. Det må vi have kigget nærmere på, og jeg bemærkede også, at hr. Tastesen var inde på det.

Til sidst vil jeg også bare sige, at jeg synes, det er godt, at hr. Tastesen også nævnte, at hvis vi ikke kan nå det hele på én gang, så skulle vi i hvert fald forsøge at lave nogle regler for nærradioområdet, så vi kan få klaring på dette felt hurtigst muligt. Det er jo nok et af de få steder, vi kan blive enige, og så er det bare med at holde fast i det.

(Kort bemærkning).

Tastesen (S):

Denne korte bemærkning er til hr. Flemming Jensen og hr. Povl Brøndsted vedrørende dagbladene. Vi mener naturligvis, at det skal være et samspil mellem professionelle og folk, der i deres fritid dyrker mediet, det, der skal ske på lokalradio- og lokal-TV-området. Der vil være en mangfoldighed af muligheder, og vi har på ingen måde givet udtryk for, at der ikke skal være mulighed for professionel arbejdskraft i denne forbindelse.

Hr. Povl Brøndsted er jo valgt på Fyn, og Fyn er et fantastisk godt eksempel til illustration af, hvad det er, vi mener. På Fyn havde man for 30 år siden en blomstrende skov af dagblade, flere i hver by, på et tidspunkt så galt 5 stykker i Odense. I dag har man på Fyn ét dagblad, der udkommer i Odense, og ét dagblad, der udkommer i Svendborg. Det ville være helt urimeligt, hr. Povl Brøndsted, hvis disse dagblade skulle kunne eje TV-stationer eller radiostationer rundt omkring i de fynske bysamfund, blot fordi man sikrede sig en majoritet hos folk, der boede i den pågældende kommune. Dermed gavner man ikke en mangfoldighed i ytringsfriheden, men man får et mediemonopol som det mediemonopol, vi på dagbladsområdet har set udvikle sig eksempelvis på Fyn, som jeg nævnte her. Derfor må der være sammenslutninger af mennesker i lokalsamfundene, som organiserer sig med sigte på at lave radiostationer eller TV-stationer, og udgangspunktet må naturligvis være den mangfoldighed af muligheder, der findes i et lokalsamfund, og ikke de pengestærke eller smarte institutioners store mulighed for at udvikle sig. Dette er efter min fortolkning, hr. Maisted, i overensstemmelse med grundlovens § 77, så grundlovens § 77 kan blive brugt på den rigtige måde.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Min korte bemærkning skal være et svar til hr. Flemming Jensen, der opfordrede mig til ikke at være frygtsom. Jeg skal nok lade være med at være frygtsom, også på området dagblade og lokalradioer, men det, jeg taler om, er altså stadig væk de steder, hvor der kun er ét dagblad, som så kunne lave én lokalradio. Her mener jeg stadig væk der er en fare for om ikke meningsmonopolisering så monopolisering af stofvalget, og alene i det kan der meget nemt komme til at ligge en eller anden form for ensidighed.

Jeg er da meget interesseret i at se på, hvordan man kan bruge journalister og deres dygtighed i lokalradioerne, og jeg er da også meget interesseret i at se på, i hvilke sammenhænge dagbladene eventuelt kan komme ind, men ikke som selskaber kun af dagblade og ikke som selskaber kun bestående af ét

[Ingerlise Koefoed]

dagblad. Men lad os kigge i udvalget på, hvordan man ellers kan gøre.

(Kort bemærkning).

Povl Brøndsted (V):

Hr. Tastesen drager direkte den fynske presse ind i billedet, men jeg vil ikke kun tale om den fynske presse, for vi har mange steder set, at dagblade med vidt forskellig observans har overlevet den vældige blad-død, vi har oplevet gennem de sidste 25 år. Jeg synes, disse dagblade netop har vist, at de med deres monopol i høj grad kan betjene deres egn og deres område med alsidighed. Jeg synes, det er synd at mistænkeliggøre de mange gode dagblade, der er kommet i den situation, som de i virkeligheden ikke selv er skyld i. Hr. Tastesen ved lige så godt som jeg, at mange af disse blade har kæmpet og kæmper med meget vanskelige økonomiske forhold, og derfor ved de selv, at deres eksistens afhænger af, at monopolet ikke misbruges, men at de er alsidige. Derfor synes jeg, at de i deres arbejde har bevist, at man ikke på forhånd kan beskyldte dem for ensidighed og derfor udelukke dem fra at være med i det lokale radio- og TV-arbejde.

(Kort bemærkning).

Maisted (FD):

Jeg vil da gerne citere for hr. Tastesen grundlovens § 77 én gang til:

»Enhver er berettiget til på tryk, i skrift og tale at offentliggøre sine tanker, dog under ansvar for domstolene. Censur og andre forebyggende forholdsregler kan ingensinde påny indføres.«

Hr. Tastesen går ind for censur, hr. Tastesen går ind for påbud, hr. Tastesen går ind for, at man nedsætter nævn, og hvad ved jeg, der skal udvælge de mennesker, der får lov til at komme med deres meninger. Hvis hr. Tastesen virkelig mente, at han ville være med til at overholde grundlovens § 77, er det meget enkelt, for så kan man lave en lov, som svarer til loven om pressens brug. Der står nemlig ikke ét eneste ord om, at der er nogle, der skal bestemme, hvem der skal trykke, hvornår de skal trykke, hvad de skal udtale, og hvad de skal mene. Der har man etiske regler, og man har et pressenævn, som kan bedømme disse sager. Det er også beklæ-

geligt, at man har dette efterrationaliserings-radoråd i Danmarks Radio i stedet for et fornuftigt pressenævn, der kunne berigtige fejltagelser og forkerte udtalelser.

Hvis man gik ind for at overholde grundlovens § 77, var der altså ingen problemer i at lave en fornuftig lovgivning på dette område. Ministerens forslag har jo netop vist, at der er en mangfoldighed af muligheder for at lade dem, der har lyst, sige deres mening, hvis de vil gå ind under én eneste forudsætning: udbud og efterspørgsel. De må selvfølgelig investere økonomisk for at få denne rettilighed, men det er jo lige det modsatte, hr. Tastesen vil. Hr. Tastesen vil styre, forbyde og tildele. Det har intet med grundlovens § 77 at gøre.

(Kort bemærkning).

Tastesen (S):

Man skal ikke tro på hr. Maisted. Han citerer ikke på nogen måde mine holdninger korrekt, for jeg har i realiteten den stik modsatte holdning, nemlig at vi skal sikre et system i lokalmedierne, der giver mulighed for, at alle, der ønsker det, kan få ytringsmuligheder og ytringsfrihed, og at ytringsfriheden ikke begrænses til de få og stærke. Alle, der ønsker en sendetilladelse efter de regler, der stilles op, må deles om de frekvenser, man teknisk kan stille til rådighed. Og så går jeg derudover ind for en åben kanal, hvor enkeltpersoner og grupper af mennesker, som gerne vil have deres budskab frem i radio eller TV efter båndværkstedsideen, kan få lejlighed til at ytre sig. Det er det, jeg mener sikrer ytringsfriheden, og der er ingen grund til at pådutte mig nogen som helst anden mening og holdning. Det er hr. Maisteds opfindelse.

(Kort bemærkning).

Flemming Jensen (KF):

Fru Ingerlise Koefoed har slået fast – hvad jeg ikke var i tvivl om – at hun ikke var frygtsom, men alligevel står fru Ingerlise Koefoed op her og frygter. Hun frygter nemlig, at dér, hvor man kun har ét dagblad, vil det blive misbrugt som monopol, om ikke andet så i det stofvalg, man foretager.

Jeg ved ikke, om fru Ingerlise Koefoed nu eller måske siden vil nævne blot ét eksempel

[Flemming Jensen]

på, at det er sket, og jeg ved ikke, om fru Ingerlise Koefoed måske – om ikke andet så i udvalget – vil kommentere det brev, vi har fået fra Frederiksborg Amtsavis vedrørende Radio Helsingør, hvorledes man har undgået den frygt, som fru Ingerlise Koefoed har dybest i sin sjæl, selv om hun ikke vil vedkende sig den.

(Kort bemærkning).

Maisted (FD):

Hr. Tastesen har klart og tydeligt heroppe fra talerstolen beskrevet, hvordan han vil aktivere befolkningen. Hr. Tastesen har heroppefra sagt, hvordan han vil have der skal være en beskrivelse af programmer. Ja men hr. Tastesen, det hele går netop ud på at overlade det til befolkningen selv! At tænke sig, at man vil give den frihed til selv at bestemme, hvad den skal tænke, mene og sige! Jeg kan godt forstå, den er svær at sluge, men i hvert tilfælde er hr. Tastesens opfattelse af den slags ting klart i strid med § 77 i grundloven. Hr. Tastesen er altså parat til at løse dette problem, men det kan ikke løses ved at lade skatteyderne betale for oprettelse af forskellige stationer, sådan at hr. Tastesens meninger kan komme frem fremfor andres meninger. Eller som hr. Lykketoft, hr. Tastesens meningsfælle, har givet udtryk for: han synes, han skulle have et bestemt kvarter om året for at fortælle befolkningen, hvor god han er.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 12:

Forslag til folketingsbeslutning om igangsætning af landsdækkende TV 2-forsøg.

Af Maisted (FD).

(Fremsat 8/10 85).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Bare det dog var så nemt at gennemføre et TV 2, som hr. Maisted lægger op til i sit forslag. Jeg er slet ikke uenig med forslagsstilleren i, at vi skal have et TV 2, også at vi skal have det hurtigt, for at det overhovedet har nogen mening at bygge det op, men det, regeringen nu vil tage initiativ til, er altså – for jeg ved ikke hvilken gang – forhandlinger, som skulle føre til en endelig afklaring af, hvordan vi får den endelige løsning. Vi skal finde ud af nu, hvordan opbygningen, styringen, indholdet og finansieringen skal være. Jeg mener ikke, trods al god vilje, at vi har brug for endnu en forsøgsordning, som skal udskyde denne afgørelse.

Det tager lang tid at bygge et TV 2 op, det ved vi alle – 3-4 år har været nævnt – og jeg mener som sagt, at det er af helt afgørende betydning, at vi nu får truffet beslutning om den endelige løsning og derpå får etableret et landsdækkende TV 2 og ikke, som hr. Maisted foreslår det, et TV 2, som alene skal kunne modtages af ca. 75 pct. af befolkningen.

Selv om jeg således påskønner den gode vilje fra hr. Maisted's side, må jeg på regeringens vegne afvise forslaget. Vi finder ikke, at dette beslutningsforslag er det rette grundlag at diskutere TV 2's fremtid på.

Tastesen (S):

Jeg har jo ikke nogen særlig grund til at være venlig over for hr. Maisted, som tolkede min opfattelse på den måde, det var tilfældet før. Men nu har hr. Maisted jo fremsat et beslutningsforslag, og det skal man forholde sig til. Jeg vil forholde mig til det næsten i overensstemmelse med det, ministeren for kulturelle anliggender sagde her, at når vi har forhandlinger i gang om at finde en løsning på de problemer, der vedrører TV 2's fremtid, så vil vi deltage i disse forhand-